

สภาพและปัญหาการดำเนินงาน
ของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ

นางสาวมนสิณี ตั้งข์ทอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสุขศึกษา ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-509-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

STATE AND PROBLEMS OF THE OPERATION OF PREVENTIVE
DRUGS EDUCATION CENTERS IN RAJABHAT INSTITUTE

Miss Manasinee Sungtong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Health Education

Department of Physical Education

Chulalongkorn University

Academic year 1996

ISBN 974-636-509-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์   สภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ
โดย   นางสาวนสนิ์ สังข์ทอง
ภาควิชา   พลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพวณิ์ หอมสนิท

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลาวณีย์ สุกกรี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพวณิ์ หอมสนิท)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.รัชณี ขวัญบุญจัน)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์สิริ กาญจนวาสิ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เอ็มอัชมา วัฒนบุรานนท์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

มนสิณี สังข์ทอง : สภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ
(STATE AND PROBLEMS OF THE OPERATION OF PREVENTIVE DRUGS EDUCATION
CENTERS IN RAJABHAT INSTITUTE) อ.ที่ปรึกษา: ผศ.ดร.เทพวณี หอมสนิท, 152 หน้า.
ISBN 974-636-509-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงาน และเปรียบเทียบ
ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏตามตัวแปรภูมิภาค คือ ภาคกลาง
ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ โดยส่งแบบสอบถามให้กับคณะกรรมการดำเนินงาน
ของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏทั้ง 36 แห่ง จำนวน 319 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนมา
จำนวน 274 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 85.89 แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยง
เบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และทดสอบ
ความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

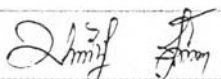
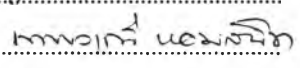
ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ พบว่า คณะกรรมการ
ดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันได้มาโดยการแต่งตั้ง ซึ่งคณะกรรมการส่วนใหญ่มีงานประจำอื่นที่
ต้อง รับผิดชอบนอกเหนือจากงานของศูนย์ฯ นอกจากนั้นศูนย์ฯ ยังไม่มีเจ้าหน้าที่ธุรการทำงานประจำ
ให้กับศูนย์ฯ ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ ได้รับงบประมาณจากสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ เท่านั้น
และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพียงส่วนน้อย ศูนย์ฯ ส่วนใหญ่มีเพียงโต๊ะ เก้าอี้ และตู้
เก็บเอกสาร สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีเพียงโปสเตอร์และแผ่นพับเป็นส่วนใหญ่ ศูนย์ฯ มีการวางแผน
การดำเนินงานไว้ตลอดปี โดยคณะกรรมการของศูนย์ฯ ร่วมกันจัดทำ

2. ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันโดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก และ
เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ศูนย์ฯ มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมากในข้อต่อไปนี้ได้แก่
บุคลากรมีงานประจำมากทำให้ไม่มีเวลาพอในการปฏิบัติงาน ขาดบุคลากรปฏิบัติงานในฝ่ายต่างๆ ของ
ศูนย์ฯงบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอในการดำเนินงาน ขาดการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง ขาดสื่อที่ใช้ในการรณรงค์ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องใช้สำนักงานของศูนย์ฯ มีไม่เพียงพอ ขาด
การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในการดำเนินงาน และผู้บริหารสถาบันราชภัฏไม่เห็นความสำคัญในการ
ดำเนินงานของศูนย์ฯ

3. ศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏทั้ง 4 ภูมิภาค มีปัญหาการดำเนินงานแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือ
มีปัญหามากกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง และเมื่อพิจารณาปัญหาการดำเนินงานในแต่ละ
ด้านแล้ว พบว่า ด้านบุคลากร และด้านการจัดการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 โดยในด้านบุคลากรศูนย์เวชศึกษาป้องกันที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือมีปัญหามากกว่าภาคตะวัน
ออกเฉียงเหนือและ ภาคกลาง ส่วนในด้านการจัดการศูนย์เวชศึกษาป้องกันที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือ และ
ภาคใต้ มีปัญหามากกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาควิชา ..... พลศึกษา .....
สาขาวิชา ..... สุขศึกษา .....
ปีการศึกษา ..... 2539 .....

ลายมือชื่อนิสิต ....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ..... - .....

##C841924 : MAJOR HEALTH EDUCATION

KEYWORD: STATE / PROBLEMS / OPERATION / PREVENTIVE DRUGS EDUCATION CENTERS

MANASINEE SUNGTONG : STATE AND PROBLEMS OF THE OPERATION OF PREVENTIVE DRUGS EDUCATION CENTERS IN RAJABHAT INSTITUTE. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. TEPWANEE S. HOMSANIT H.S.D. 152 pp. ISBN 974-636-509-6

The purposes of this study were to investigate the state , problems and to compare the proceeding problem of the Preventive Drugs Education Centers in Rajabhat Institute. The variable was the Rajabhat Institute' regions : the central , north , northeast and south regions. The questionnaires were sent to 319 committees of the Preventive Drugs Education Centers in 36 Rajabhat Institutes. The 274 questionnaires, accounted for 85.89 percent, were returned. The data were then analyzed in terms of percentages, means, standard deviations and One-Way ANOVA was also used to test the significant differences. The Scheffe' method was used in post-hoc comparison to determine the significant difference between means.

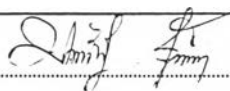
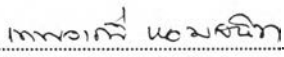
The findings were as follows :

1. The proceeding state of the Preventive Drugs Education Centers in Rajabhat Institutes were : the organizing committees of the Preventive Drugs Education Centers were appointed. Most of them had routine responsibilities as well. The centers did not have regular personnel and they only recieved the budget from the Rajabhat Institute' office and had little support from the concerning organizations. The office equipments for the centers were only tables , chairs and filing cabinets. Only posters and pamphlets were used in activities at the centers. The centers also had the proceeding plan for the whole year by the collaboration of the organizing committees.

2. The proceeding problems of the Preventive Drugs Education Centers was at a high level. The high level problems in each area were : the committees did not have enough time to operate their work. The centers lacked of personnel in each section , the budget for operating activities , budgetory support from concerning organizations , media campaign , office equipments and public promotion. The Rajabhat Institute administrator was not concerned with the proceeding of the centers.

3. The problems of Preventive Drugs Education Centers in 4 regions of Rajabhat Institute were statistically significantly different at the .05 level. The problems of the north centers were higher than the northeast and the central centers. When considering in each area it was found that the personnel and management area were statistically significantly different at the .05 level. The problems in the area of personnel of the north centers were higher than the northeast and the central centers. The problems in the management area of the north centers and the south centers were higher than the northeast centers.

ภาควิชา..... พลศึกษา
สาขาวิชา..... สุขศึกษา
2539
ปีการศึกษา.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพวณี หอมสนิท อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ แนะนำตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนให้ข้อคิดต่าง ๆ ในการวิจัย ด้วยความเอาใจใส่ด้วยดี ตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านในคณะครุศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณาจารย์ ในภาควิชาพลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้อบรมสั่งสอนให้การศึกษาแก่ผู้วิจัย และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอกราบขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาในการตรวจให้คำแนะนำ ในการสร้างเครื่องมือวิจัย

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการดำเนินงานศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการวิจัย

ขอขอบคุณอาจารย์เสาวภา ไพทยวัฒน์ เป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาให้ข้อมูลและช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแก่ผู้วิจัยด้วยดี

ขอขอบคุณพี่ เพื่อน และน้องๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

มนสิณี สังข์ทอง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกัน.....	9
ความเป็นมาในการจัดตั้งศูนย์เวชศึกษาป้องกัน.....	9
องค์ประกอบของศูนย์เวชศึกษาป้องกัน.....	12
แนวคิดในการดำเนินงาน.....	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	28
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	28
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	28

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
วิธีสร้างเครื่องมือ.....	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	30
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	31
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	101
สรุปผลการวิจัย.....	101
อภิปรายผลการวิจัย.....	107
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	120
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	121
รายการอ้างอิง.....	122
ภาคผนวก.....	127
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ต่างๆ.....	128
ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	133
ภาคผนวก ค รายชื่อศูนย์วิชาชีพป้องกันในสถาบันราชภัฏ.....	134
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	136
ประวัติผู้วิจัย.....	152

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและคำร้อยละข้อมูลสถานภาพทั่วไปของคณะกรรมการดำเนินงาน ศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ.....	33
2	จำนวนและคำร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านบุคลากร ของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ.....	39
3	จำนวนและคำร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านงบประมาณ ของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ.....	43
4	จำนวนและคำร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านวัสดุอุปกรณ์ ของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ.....	46
5	จำนวนและคำร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานด้านการจัดการ ของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ.....	52
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า “ เอฟ ” ของปัญหาการดำเนินงาน ด้านบุคลากรของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ.....	75
7	การวิเคราะห์ความแปรปรวน ของปัญหาการดำเนินงานด้านบุคลากร ของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ จำแนกตามภูมิภาค.....	79
8	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของปัญหาการดำเนินงานด้านบุคลากร ของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ จำแนกตามภูมิภาค.....	80
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า “ เอฟ ” ของปัญหาการดำเนินงาน ด้านงบประมาณ ของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ จำแนกตามภูมิภาค.....	81
10	การวิเคราะห์ความแปรปรวน ของปัญหาการดำเนินงานด้านงบประมาณ ของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ จำแนกตามภูมิภาค.....	83
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า “ เอฟ ” ของปัญหาการดำเนินงาน ด้านวัสดุอุปกรณ์ ของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ จำแนกตามภูมิภาค.....	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	การวิเคราะห์ความแปรปรวน ของปัญหาการดำเนินงานด้านวัสดุอุปกรณ์ ของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ จําแนกตามภูมิภาค.....	88
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า “ เอฟ ” ของปัญหาการดำเนินงาน ด้านการจัดการ ของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ จําแนกตามภูมิภาค.....	89
14	การวิเคราะห์ความแปรปรวน ของปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดการ ของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ จําแนกตามภูมิภาค.....	94
15	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดการ ของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ จําแนกตามภูมิภาค.....	95
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า “ เอฟ ” ของปัญหาการดำเนินงาน ของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ จําแนกตามภูมิภาค.....	96
17	การวิเคราะห์ความแปรปรวน ของปัญหาการดำเนินงาน ของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ จําแนกตามภูมิภาค.....	99
18	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสภาพการดำเนินงาน ของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ จําแนกตามภูมิภาค.....	100